

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Przedmiot

Rytmika

DRUGI ETAP EDUKACYJNY
cykl sześćioletni

KLASA I

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

Okres I

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
- Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.
- Rozwijanie świadomości ruchu.

- poruszanie się w tempie stałym;
- reakcję ruchową na zmiany tempa;
- stopniowe przyspieszanie i zwalnianie tempa;
- dostosowanie gry na instrumencie perkusyjnym do ruchu w określonym tempie;

- Ćwiczenia z zakresu metryczności
 - reagowanie w różny sposób na akcent metryczny – ruchem, głosem, na instrumentach perkusyjnych;
 - taktowanie na dwa, trzy i cztery;
 - realizację ćwierćnut ruchem oraz ich zapis w poznanych taktach.
 - równoczesne realizowanie dwóch, trzech lub czterech poznanych wartości w przebiegu polirytmicznym;
 - realizowanie rytmów złożonych z ćwierćnut, ósemek, półnut, całych nut, szesnastek oraz poszczególnych pauz ruchem, głosem i na instrumentach perkusyjnych z uwzględnieniem różnic tempa, dynamiki i artykulacji oraz ich zapis;

- Ćwiczenia z zakresu muzycznej ekspresji ruchowej
 - reakcję ruchową na przerwę w muzyce;
 - wyrażanie ruchem zmian wysokości dźwięku;
 - wyrażanie ruchem czasu trwania dźwięków bez określania wartości rytmicznych;

- Ćwiczenia koncentracji, samokontroli i współdziałania w zespole.
 - umiejętnie współdziałanie w grupie.
 - podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.

Okres II

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

- Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.
- Rozwijanie świadomości ruchu.
- Kształcenie aparatu mięśniowego.
- Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
- Koncepcje wychowania muzycznego.
- Geneza rytmiki.
- Ćwiczenia z zakresu elementów dzieła muzycznego:

- poruszanie się w tempie stałym;
- reakcję ruchową na zmiany tempa;
- stopniowe przyspieszanie i zwalnianie tempa;
- dostosowanie gry na instrumencie perkusyjnym do ruchu w określonym tempie;
- reakcję ruchową na przerwę w muzyce;
- wyrażanie ruchem zmian wysokości dźwięku.

- Ćwiczenia z zakresu metrytmiki

- reagowanie w różny sposób na akcent metryczny – ruchem, głosem, na instrumentach perkusyjnych;
- taktowanie na dwa, trzy i cztery;
- realizację ćwierćnut ruchem oraz ich zapis w poznanych taktach.
- równoczesne realizowanie dwóch, trzech lub czterech poznanych wartości w przebiegu polirytmicznym;
- realizowanie rytmów złożonych z ćwierćnut, ósemek, półnut, całych nut, szesnastek oraz poszczególnych pauz ruchem, głosem i na instrumentach perkusyjnych z uwzględnieniem różnic tempa, dynamiki i artykulacji oraz ich zapis;
- wyrażanie ruchem czasu trwania poszczególnych wartości rytmicznych oraz zatrzymanie ruchu przez czas trwania poszczególnych pauz w improwizacjach ruchowych - indywidualnych i w układach grupowych;
- improwizowanie melodii do rytmu podanego przez nauczyciela lub przez uczniów na instrumentach perkusyjnych, ruchem;
- grupowanie i realizację ruchową poznanych wartości według różnych wzorów liczbowych i w swobodnych układach ametrycznych

- Ćwiczenia z zakresu muzycznej ekspresji ruchowej

- reakcję ruchową na przerwę w muzyce;
- wyrażanie ruchem zmian wysokości dźwięku;
- wyrażanie ruchem czasu trwania dźwięków bez określania wartości rytmicznych;
- reagowanie ruchem na zmiany dynamiki;
- reagowanie ruchem na zmiany artykulacji;
- prowadzenie ruchu w przestrzeni w zależności od jego czasu trwania; swobodną improwizację ruchową.

- Ćwiczenia koncentracji, samokontroli i współdziałania w zespole.

- umiejętnie współdziałanie w grupie.

- podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
- umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
- umiejętność samokontroli.
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.

KLASA II

Okres I

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
 - Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
 - Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
 - Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
 - Rozwijanie świadomości własnego ciała.
 - Rozwijanie świadomości ruchu.
 - Kształcenie aparatu mięśniowego.
 - Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
 - Rytmika w Polsce.
- odzwierciedlanie ruchem różnej barwy dźwięku;
- reakcję ruchową na zmiany tempa;
- stopniowe przyspieszanie i zwalnianie tempa;
- reakcję ruchową na zmiany dynamiczne;
- Umiejętność wykonania zadań metrycznych:
 - realizację ścisłą i swobodną ruchem rytmów złożonych z wartości poznanych w klasie I w taktach – dwu, trzy i czteromiarowym oraz ich zapis;
 - taktowanie na pięć i sześć;
 - zaznaczanie w różny sposób ruchem akcentów metrycznych i pobocznych, w taktach prostych i złożonych;
 - realizowanie ruchem rytmów złożonych z poznanych wartości w taktach pięcio i sześciomiarowym oraz ich zapis;
 - realizowanie ruchem i na instrumentach perkusyjnych krótkich schematów polimetrycznych złożonych z poznanych taktów.
 - wyrażania ruchem różnymi sposobami czasu trwania półnuty z kropką, całej nuty z kropką i nuty wypełniającej takt pięciomiarowy;
 - realizowania ruchem i zapisania rytmów dwutaktowych złożonych z poznanych wartości rytmicznych i pauz.
 - Umiejętność wykonania zadań z zakresu muzycznej ekspresji ruchowej:
 - improwizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania dźwięku;

- improwizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania wartości rytmicznych uszeregowanych w schematach metrycznych i ametrycznych;
- improwizowanie ruchu odpowiadającego motywom i tematom muzycznym wybranym z różnych utworów;
- prowadzenie ruchu zgodnego z czasem trwania frazy muzycznej.
- Umiejętności związane z współpracą w grupie:
 - Umiejętne współdziałanie w grupie.
 - Podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
 - Umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
 - Umiejętność samokontroli.
 - Uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.

Okres II

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
 - Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
 - Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
 - Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
 - Rozwijanie świadomości własnego ciała.
 - Rozwijanie świadomości ruchu.
 - Kształcenie aparatu mięśniowego.
 - Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
 - Rytmika w Polsce.
 - Założenia rytmiki.
 - Rytmika relacją pomiędzy muzyką a człowiekiem – metoda E.J. Dalcroze’a
 - Klasyczne ćwiczenia rytmiczne.
 - Zbiór ćwiczeń ruchowych.
 - Ćwiczenia zależności między ruchem, a elementami dzieła muzycznego
- odzwierciedlanie ruchem różnej barwy dźwięku;
- reakcję ruchową na zmiany tempa;
- stopniowe przyspieszanie i zwalnianie tempa;
- reakcję ruchową na zmiany dynamiczne;
- reakcję ruchową na zmiany artykulacyjne;
- wyrażanie ruchem zmian wysokości dźwięku;
- prowadzenie ruchu w przestrzeni w zależności od jego czasu trwania.
- Umiejętność wykonania zadań metrorytmicznych:
 - realizację ścisłą i swobodną ruchem rytmów złożonych z wartości poznanych w klasie I w taktach – dwu, trzy i czteromiarowym oraz ich zapis;
 - taktowanie na pięć i sześć;

- zaznaczanie w różny sposób ruchem akcentów metrycznych i pobocznych, w taktach prostych i złożonych;
- realizowanie ruchem rytmów złożonych z poznanych wartości w taktach pięcio i sześciomiarowym oraz ich zapis;
- realizowanie ruchem i na instrumentach perkusyjnych krótkich schematów polimetrycznych złożonych z poznanych taktów.
- wyrażania ruchem różnymi sposobami czasu trwania półnuty z kropką, całej nuty z kropką i nuty wypełniającej takt pięciomiarowy;
- realizowania ruchem i zapisania rytmów dwutaktowych złożonych z poznanych wartości rytmicznych i pauz.
- realizowanie ruchem rytmów dwutaktowych i odpowiedniego rytmu uzupełniającego ćwierćnutowego oraz ich zapis;
- równoczesną realizację schematu rytmicznego i odpowiadającego mu rytmu uzupełniającego przez dwie grupy uczniów lub przez jednego ucznia;
- improvizowanie ruchu i komponowanie krótkich układów ruchowych na zasadzie kontrastów ruchowych wynikających z przeciwstawień schematu rytmicznego i odpowiadającego mu rytmu uzupełniającego, również z zastosowaniem instrumentów perkusyjnych.
- Umiejętność wykonania zadań z zakresu muzycznej ekspresji ruchowej:
 - improvizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania dźwięku;
 - improvizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania wartości rytmicznych uszeregowanych w schematach metrycznych i ametrycznych;
 - improvizowanie ruchu odpowiadającego motywom i tematom muzycznym wybranym z różnych utworów;
 - prowadzenie ruchu zgodnego z czasem trwania frazy muzycznej.
- Umiejętności związane z współpracą w grupie:
 - Umiejętne współdziałanie w grupie.
 - Podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
 - Umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
 - Umiejętność samokontroli.
 - Uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
 - improvizowanie ruchem wybranych fragmentów utworów muzycznych lub muzyki improwizowanej;
 - przedstawienie zasad komponowania ruchu w przestrzeni;
 - aktywny udział w opracowaniu ruchowo-przestrzennym utworu muzycznego do wyboru nauczyciela

KLASA III

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

Okres I

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.

- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
 - Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
 - Rozwijanie świadomości własnego ciała.
 - Rozwijanie świadomości ruchu.
 - Kształcenie aparatu mięśniowego.
 - Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
 - Założenia rytmiki.
 - Kierunki działań w metodzie rytmiki.
 - Plastyka ożywiona – dzisiejsza ekspresja ruchu.
 - Solfeż dalcroze'owski.
 - Wyrażanie ruchem zmian: agogicznych, rytmicznych, metrycznych, melodycznych, dynamicznych, artykulacyjnych oraz elementów harmonii i kolorystyki.
 - Umiejętność wykonania następujących zadań metrrytmicznych:
 - wykonania akcentów różnymi sposobami;
 - realizowanie różnymi sposobami układów polimetrycznych sukcesywnych i symultatywnych taktowaniem, na instrumentach perkusyjnych oraz w układach przestrzennych itp.;
 - wykonanie różnymi sposobami i zapis poznanych wartości rytmicznych
- a) w swobodnych układach ametrycznych,
- b) w schematach rytmicznych w poznanych taktach (2 – 6)
- realizowanie i zapis schematów rytmicznych z zastosowaniem następujących wartości – półnuta z kropką, cała nuta z kropką, cała nuta z dwoma kropkami (takt siedmiomiarowy), wartość wypełniająca takt pięciomiarowy;
- wykonywanie różnymi sposobami do podanych schematów rytmicznych rytmu uzupełniającego ćwierćnutowego oraz ich zapis;
- improwizowanie i komponowanie ruchu na zasadzie kontrastu do schematu rytmicznego i odpowiadającego mu rytmu uzupełniającego ćwierćnutowego.
- równoczesne wykonanie ćwierćnut i szesnastek przez dwie grupy uczniów oraz przez jednego ucznia;
- realizowanie ruchem różnymi sposobami schematów rytmicznych z grupą czterech szesnastek występujących kolejno obok ćwierćnut, ósemek i dłuższych wartości oraz ich zapis;
- równoczesną realizację ćwierćnut i triol ósemkowych przez dwie grupy uczniów oraz przez jednego ucznia;
- realizowanie różnymi sposobami rytmów z triolą ósemkową umieszczoną obok poznanych wartości;
- wykonanie na umówione hasło odpowiedniej grupy – dwóch ósemek (2), trioli ósemkowej (3) lub czterech szesnastek (4) zamiast kolejnej ćwierćnuty.
- wykonanie z taktowaniem ćwierćnuty z kropką i ósemki w taktach dwu i czteromiarowym;
- realizowanie różnymi sposobami rytmów zawierających grupę ćwierćnuta z kropką i ósemka obok poznanych wartości;
- wykonanie ósemki z kropką i szesnastki podskokiem, szesnastki i ósemki z kropką skokiem galopowym oraz innymi sposobami przy akompaniamencie o zróżnicowanym stopniu tempa i dynamiki.

- wykonanie ruchem różnymi sposobami oraz zapis rytmu uzupełniającego ósemkowego do jedno i dwutaktowych schematów rytmicznych złożonych z dotychczas poznanych wartości;
- równoczesną realizację schematu rytmicznego i rytmu uzupełniającego przez dwie grupy uczniów oraz indywidualnie przez jednego ucznia

- ściśle z taktowaniem,
- śpiewem,
- w krótkich układach przestrzennych.

- realizację na instrumentach perkusyjnych i ruchem ostinata rytmicznego do śpiewanej piosenki lub ćwiczenia;
- wysłuchanie dwóch rytmów granych równocześnie na fortepianie w wiolinie i basie i ich realizacja ruchowa przez dwie grupy lub dwóch uczniów;
- realizację własnego rytmu w takcie czteromiarowym na zasadzie „echa”;
- wykonanie łańcucha realizacji w takcie czteromiarowym.

- Umiejętność wykonania następujących ćwiczeń z zakresu muzycznej ekspresji ruchu:

- improvizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania dźwięku;
- improvizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania wartości rytmicznych uszeregowanych w schematach metrycznych i ametrycznych;

- Umiejętne współdziałanie w grupie

- podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
- umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
- umiejętność samokontroli.
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
- improvizowanie ruchem wybranych fragmentów utworów muzycznych lub muzyki improwizowanej;
- omawianie zasad komponowania ruchu w przestrzeni;
- aktywny udział w opracowaniu ruchowo-przestrzennym utworu muzycznego do wyboru nauczyciela;

Okres II

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
- Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.

- Rozwijanie świadomości ruchu.
 - Kształcenie aparatu mięśniowego.
 - Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
 - Założenia rytmiki.
 - Kierunki działań w metodzie rytmiki.
 - Plastyka ożywiona – dzisiejsza ekspresja ruchu.
 - Solfeż dalcroze'owski.
 - Wyrażanie ruchem zmian: agogicznych, rytmicznych, metrycznych, melodycznych, dynamicznych, artykulacyjnych oraz elementów harmonii i kolorystyki.
 - Umiejętność wykonania następujących zadań metrrytmicznych:
 - wykonania akcentów różnymi sposobami;
 - realizowanie różnymi sposobami układów polimetrycznych sukcesywnych i symultatywnych taktowaniem, na instrumentach perkusyjnych oraz w układach przestrzennych itp.;
 - wykonanie różnymi sposobami i zapis poznanych wartości rytmicznych
- c) w swobodnych układach ametrycznych,
- d) w schematach rytmicznych w poznanych taktach (2 – 6)
- realizowanie i zapis schematów rytmicznych z zastosowaniem następujących wartości – półnuta z kropką, cała nuta z kropką, cała nuta z dwoma kropkami (takt siedmiomiarowy), wartość wypełniająca takt pięciomiarowy;
 - wykonywanie różnymi sposobami do podanych schematów rytmicznych rytmu uzupełniającego ćwierćnutowego oraz ich zapis;
 - impro wizowanie i komponowanie ruchu na zasadzie kontrastu do schematu rytmicznego i odpowiadającego mu rytmu uzupełniającego ćwierćnutowego.
 - równoczesne wykonanie ćwierćnut i szesnastek przez dwie grupy uczniów oraz przez jednego ucznia;
 - realizowanie ruchem różnymi sposobami schematów rytmicznych z grupą czterech szesnastek występujących kolejno obok ćwierćnut, ósemek i dłuższych wartości oraz ich zapis;
 - grupowanie i realizację ruchowej ósemek, szesnastek i odpowiednich pauz według różnych wzorów liczbowych oraz w połączeniu z innymi wartościami rytmicznymi w układach ametrycznych;
- równoczesną realizację ćwierćnut i triol ósemkowych przez dwie grupy uczniów oraz przez jednego ucznia;
 - realizowanie różnymi sposobami rytmów z triolą ósemkową umieszczoną obok poznanych wartości;
 - wykonanie na umówione hasło odpowiedniej grupy – dwóch ósemek (2), trioli ósemkowej (3) lub czterech szesnastek (4) zamiast kolejnej ćwierćnuty.
 - wykonanie z taktowaniem ćwierćnuty z kropką i ósemki w taktach dwu i czteromiarowym;
 - realizowanie różnymi sposobami rytmów zawierających grupę ćwierćnuta z kropką i ósemka obok poznanych wartości;
 - wykonanie ósemki z kropką i szesnastki podskokiem, szesnastki i ósemki z kropką skokiem galopowym oraz innymi sposobami przy akompaniamencie o zróżnicowanym stopniu tempa i dynamiki.

- wykonanie ruchem różnymi sposobami oraz zapis rytmu uzupełniającego ósemkowego do jedno i dwutaktowych schematów rytmicznych złożonych z dotychczas poznanych wartości;
- równoczesną realizację schematu rytmicznego i rytmu uzupełniającego przez dwie grupy uczniów oraz indywidualnie przez jednego ucznia

- d) ściśle z taktowaniem,
- e) śpiewem,
- f) w krótkich układach przestrzennych.

- realizację na instrumentach perkusyjnych i ruchem ostinata rytmicznego do śpiewanej piosenki lub ćwiczenia;
- wysłuchanie dwóch rytmów granych równocześnie na fortepianie w wiolinie i basie i ich realizacja ruchowa przez dwie grupy lub dwóch uczniów;
- realizację własnego rytmu w takcie czteromiarowym na zasadzie „echa”;
- realizację z opóźnieniem o jeden takt rytmów w takcie czteromiarowym przeplatanych taktem wypełnionym umownymi wartościami rytmicznymi;
- wykonanie łańcucha realizacji w takcie czteromiarowym.

- Umiejętność wykonania następujących ćwiczeń z zakresu muzycznej ekspresji ruchu:

- improvizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania dźwięku;
- improvizowanie ruchu zgodnego z czasem trwania wartości rytmicznych uszeregowanych w schematach metrycznych i ametrycznych;
- improvizowanie ruchu odpowiadającego motywom i tematom muzycznym wybranym z różnych utworów;
- prowadzenia ruchu zgodnie z frazą melodyczną;
- improvizowanie ruchu zgodnego z charakterem rytmu.

- Umiejętne współdziałanie w grupie

- podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
- umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
- umiejętność samokontroli.
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
- improvizowanie ruchem wybranych fragmentów utworów muzycznych lub muzyki improwizowanej;
- omawianie zasad komponowania ruchu w przestrzeni;
- aktywny udział w opracowaniu ruchowo-przestrzennym utworu muzycznego do wyboru nauczyciela;
- opracowanie kompozycji ruchowej dwóch utworów muzycznych w różnych stylach lub opracowanie jednego utworu w całości obok fragmentów innych utworów – do wyboru nauczyciela.

KLASA IV

Okres I

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
- Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.
- Rozwijanie świadomości ruchu.
- Kształcenie aparatu mięśniowego.
- Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
- Nauczanie improwizacji w metodzie Dalcroze'a.
- Improwizacja jako niezbędny element w rytmice i w ćwiczeniach ekspresji ruchowej.
- Umiejętność wykonywania zadań metrycznych:

-improwizowanie ruchu do rytmów synkopowanych.
-wykonywanie w różny sposób rytmu uzupełniającego ósemkowego do schematów rytmicznych zawierających, obok innych wartości, ćwierćnutę z kropką i ósemkę oraz grupę synkopowaną ósemka – ćwierćnuta - ósemka,
-równoczesną realizację schematu rytmicznego i rytmu uzupełniającego w krótkich układach przestrzennych przez dwie grupy uczniów;
-wykonanie różnymi sposobami rytmu uzupełniającego mieszanego do czterotaktowego przebiegu rytmicznego według zasady – uzupełnienie najkrótszą wartością występującą w poszczególnych taktach rytmu.
-wykonanie kanonów dwu, trzy i czterogłosowych ułożonych w serii ruchów – realizacja w układzie przestrzennym przez dwie, trzy lub cztery grupy uczniów;
-realizację w układzie przestrzennym oraz na instrumenty perkusyjne czterotaktowego schematu rytmicznego w kanonie dwugłosowym;

- a) trzy wartości podziału nieregularnego i dwie wartości podziału regularnego,
b) trzy wartości podziału nieregularnego i cztery wartości podziału regularnego.

- Umiejętność wykonywania zadań z zakresu muzycznej ekspresji ruchu:
 - prawidłowe ustawienia ciała w pozycjach statycznych;
 - prawidłowe poruszanie się w różnych kierunkach;
 - komponowanie ruchu na zasadzie kontrastu;
 - improwizowanie i układanie rytmów na zasadzie poprzednika i następnika;
 - prowadzenie ruchu zgodnie z frazą muzyczną oraz przebiegiem napięć dynamicznych – do muzyki improwizowanej lub fragmentów utworów muzycznych;
- Umiejętne współdziałanie w grupie.
 - podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.

- umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
- umiejętność samokontroli.
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
- improvizowanie ruchem wybranych fragmentów utworów muzycznych lub muzyki improwizowanej;
- aktywny udział w opracowaniu ruchowo-przestrzennym utworu muzycznego do wyboru nauczyciela;
- opracowanie kompozycji ruchowej dwóch utworów muzycznych w różnych stylach lub opracowanie jednego utworu w całości obok fragmentów innych utworów – do wyboru nauczyciela;
- rozplanowanie układu ruchowego w przestrzeni na zasadzie – koła, kwadratu, trójkąta;
- tworzenie formy ABA, RONDA i FORMY WARIACYJNEJ w układach ruchowo-przestrzennych grupowych i indywidualnie;
- opracowanie utworu polifonicznego w układzie linearnym.

Okres II

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
 - Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
 - Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
 - Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
 - Rozwijanie świadomości własnego ciała.
 - Rozwijanie świadomości ruchu.
 - Kształcenie aparatu mięśniowego.
 - Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
 - Nauczanie improwizacji w metodzie Dalcroze'a.
 - Improwizacja jako niezbędny element w rytmice i w ćwiczeniach ekspresji ruchowej.
 - Wyrażanie ruchem zmian: rytmicznych, metrycznych, agogicznych, dynamicznych, melodycznych, artykulacyjnych oraz elementów harmonii i kolorystyki.
 - Umiejętność wykonywania zadań metrytmicznych:
 - wykonanie różnymi sposobami rytmów zawierających grupy złożone z dwóch szesnastek i jednej ósemki oraz ósemki i dwóch szesnastek i ich zapis.
 - wykonanie i zapis rytmów z synkopami w następującej kolejności
- a) przez kreskę taktową,
- b) grupa ósemka – ćwierćnuta – ósemka (krakowiakowa),
- c) łączenie wartości słabej z mocną w różnych przebiegach rytmicznych;
- improvizowanie ruchu do rytmów synkopowanych.
 - wykonywanie w różny sposób rytmu uzupełniającego ósemkowego do schematów rytmicznych zawierających, obok innych wartości, ćwierćnutę z kropką i ósemkę oraz grupę synkopowaną ósemka – ćwierćnuta - ósemka,
 - równoczesną realizację schematu rytmicznego i rytmu uzupełniającego w krótkich układach przestrzennych przez dwie grupy uczniów;

- wykonanie różnymi sposobami rytmu uzupełniającego mieszanego do czterotaktowego przebiegu rytmicznego według zasady – uzupełnienie najkrótszą wartością występującą w poszczególnych taktach rytmu.
 - wykonanie kanonów dwu, trzy i czterogłosowych ułożonych w serii ruchów – realizacja w układzie przestrzennym przez dwie, trzy lub cztery grupy uczniów;
 - realizację w układzie przestrzennym oraz na instrumenty perkusyjne czterotaktowego schematu rytmicznego w kanonie dwugłosowym;
 - wykonanie różnymi sposobami grup podziału regularnego i nieregularnego w następstwie i równocześnie:
- c) trzy wartości podziału nieregularnego i dwie wartości podziału regularnego,
d) trzy wartości podziału nieregularnego i cztery wartości podziału regularnego.
- Umiejętność wykonywania zadań z zakresu muzycznej ekspresji ruchu:
 - prawidłowe ustawienia ciała w pozycjach statycznych;
 - prawidłowe poruszanie się w różnych kierunkach;
 - komponowanie ruchu na zasadzie kontrastu;
 - improvizowanie i układanie rytmów na zasadzie poprzednika i następnika;
 - prowadzenie ruchu zgodnie z frazą muzyczną oraz przebiegiem napięć dynamicznych – do muzyki improwizowanej lub fragmentów utworów muzycznych;
 - realizowanie rytmów zaczynających się przedtaktem – rytm improwizowany, fragment utworu, piosenka.
 - Umiejętne współdziałanie w grupie.
 - podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
 - umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
 - umiejętność samokontroli.
 - uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
 - improvizowanie ruchem wybranych fragmentów utworów muzycznych lub muzyki improwizowanej;
 - aktywny udział w opracowaniu ruchowo-przestrzennym utworu muzycznego do wyboru nauczyciela;
 - opracowanie kompozycji ruchowej dwóch utworów muzycznych w różnych stylach lub opracowanie jednego utworu w całości obok fragmentów innych utworów – do wyboru nauczyciela;
 - rozplanowanie układu ruchowego w przestrzeni na zasadzie – koła, kwadratu, trójkąta;
 - tworzenie formy ABA, RONDA i FORMY WARIACYJNEJ w układach ruchowo-przestrzennych grupowych i indywidualnie;
 - opracowanie utworu polifonicznego w układzie linearnym.

KLASA V

Okres I

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

1. Budowa ciała ludzkiego, sprawność fizyczna i ruchowa. Historia rytmiki.

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
- Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.
- Rozwijanie świadomości ruchu.
- Kształcenie aparatu mięśniowego.
- Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
- Umiejętność wykonania następujących ćwiczeń metrrytmicznych:

-wykonanie ruchem różnymi sposobami i zapis rytmu uzupełniającego szesnastkowego do jedno i dwutaktowych schematów rytmicznych, złożonych z poznanych wartości i grup rytmicznych;

-równoczesną realizację schematu rytmicznego i rytmu uzupełniającego szesnastkowego przez dwie grupy uczniów w krótkich układach przestrzennych oraz indywidualnie.

-wykonanie różnymi sposobami w podwójnej szybkości oraz podwójnym zwolnieniu w takcie czteromiarowym rytmów dwutaktowych i czterotaktowych, złożonych z poznanych wartości i grup rytmicznych;

-realizację rytmów uzupełniających do przebiegów rytmicznych w podwójnej szybkości i podwójnym zwolnieniu, np. rytm uzupełniający ósemkowy do podanego schematu rytmicznego, rytm uzupełniający ćwierćnutowy do tegoż schematu wykonanego w podwójnym zwolnieniu i rytm uzupełniający szesnastkowy wykonany do podwójnej szybkości.

-realizację ruchową i zapis rytmów zawierających ugrupowania rytmiczne charakterystyczne dla taktów o ósemkowej jednostce miary – trzy ósemki, ćwierćnuta ósemka, ćwierćnuta z kropką, rozdrabnianie ósemek na szesnastki w obrębie grupy trzech ósemek, ósemka z kropką szesnastka ósemka;

-wykonanie rytmów w krótkich układach przestrzennych w różnych tempach, ze zróżnicowaną dynamiką i artykulacją;

-realizację ruchową i zapis rytmów w taktach na 5, 7 i 12 ósmych;

-reakcję ruchową na zmianę akcentów w klasycznych schematach taktowych o ósemkowej jednostce miary.

-wykonanie w różny sposób jednocześnie dwóch, trzech lub czterech przebiegów rytmicznych w układach grupowych;

-realizację rytmów w metrum zmiennym jednogłosowo i wielogłosowo w układach grupowych;

-równoczesną realizację schematu rytmicznego i jego podwójnej szybkości przez dwie grupy uczniów oraz indywidualnie;

-realizację łańcucha w takcie czteromiarowym w podwójnej szybkości;

.

- Umiejętność wykonania następujących ćwiczeń z zakresu muzycznej ekspresji ruchu:

- improvizowanie i poszukiwanie ruchu odpowiadającego charakterem motywom i tematom utworu muzycznego lub jego fragmentu;
- poszukiwanie i improvizowanie ruchu zgodnego z przebiegiem napięć dynamicznych i charakterem utworu.

- Umiejętne współdziałanie w grupie

- podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
- umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
- umiejętność samokontroli.
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
- wyrażanie ruchem nastrojowości i kolorystyki muzyki okresu impresjonizmu;
- operowanie grupą w przestrzeni w kompozycji ruchowej utworów muzyki współczesnej;
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela

Okres II

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

1. Budowa ciała ludzkiego, sprawność fizyczna i ruchowa. Historia rytmiki.

- Ogólna wiedza na temat budowy ciała ludzkiego.
- Praca nad rozwojem sprawności fizycznej i ruchowej.
- Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.
- Zachowanie estetyki w poruszaniu się.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.
- Rozwijanie świadomości ruchu.
- Kształcenie aparatu mięśniowego.
- Umiejętne posługiwanie się rekwizytem.
- Metoda C. Orfa i Z. Kodaly'a, E.J. Dalcroze'a
- Rytmika jako środek terapeutyczny.
- Wyrażanie ruchem zmian: rytmicznych, metrycznych, agogicznych, dynamicznych, artykulacyjnych, melodycznych oraz elementów harmonii i kolorystyki.
- Umiejętność wykonania następujących ćwiczeń metrrytmicznych:
 - wykonanie ruchem różnymi sposobami i zapis rytmu uzupełniającego szesnastkowego do jedno i dwutaktowych schematów rytmicznych, złożonych z poznanych wartości i grup rytmicznych;
 - równoczesną realizację schematu rytmicznego i rytmu uzupełniającego szesnastkowego przez dwie grupy uczniów w krótkich układach przestrzennych oraz indywidualnie.

- wykonanie różnymi sposobami w podwójnej szybkości oraz podwójnym zwolnieniu w takcie czteromiarowym rytmów dwutaktowych i czterotaktowych, złożonych z poznanych wartości i grup rytmicznych;
- realizację rytmów uzupełniających do przebiegów rytmicznych w podwójnej szybkości i podwójnym zwolnieniu, np. rytm uzupełniający ósemkowy do podanego schematu rytmicznego, rytm uzupełniający ćwierćnutowy do tegoż schematu wykonanego w podwójnym zwolnieniu i rytm uzupełniający szesnastkowy wykonany do podwójnej szybkości.
- realizację ruchową i zapis rytmów zawierających ugrupowania rytmiczne charakterystyczne dla taktów o ósemkowej jednostce miary – trzy ósemki, ćwierćnuta ósemka, ćwierćnuta z kropką, rozdrabnianie ósemek na szesnastki w obrębie grupy trzech ósemek, ósemka z kropką szesnastka ósemka;
- wykonanie rytmów w krótkich układach przestrzennych w różnych tempach, ze zróżnicowaną dynamiką i artykulacją;
- realizację ruchową i zapis rytmów w taktach na 5, 7 i 12 ósmych;
- reakcję ruchową na zmianę akcentów w klasycznych schematach taktowych o ósemkowej jednostce miary.
- wykonanie w różny sposób jednocześnie dwóch, trzech lub czterech przebiegów rytmicznych w układach grupowych;
- realizację rytmów w metrum zmiennym jednogłosowo i wielogłosowo w układach grupowych;
- równoczesną realizację schematu rytmicznego i jego podwójnej szybkości przez dwie grupy uczniów oraz indywidualnie;
- realizację łańcucha w takcie czteromiarowym w podwójnej szybkości;
- realizację trzech i pięciu wartości równocześnie oraz w następstwie różnymi sposobami.

- Umiejętność wykonania następujących ćwiczeń z zakresu muzycznej ekspresji ruchu:

- improvizowanie i poszukiwanie ruchu odpowiadającego charakterem motywom i tematom utworu muzycznego lub jego fragmentu;
- poszukiwanie i improvizowanie ruchu zgodnego z przebiegiem napięć dynamicznych i charakterem utworu.

- Umiejętne współdziałanie w grupie

- podporządkowanie się poleceniom nauczyciela.
- umiejętne koncentrowanie się podczas występów na estradzie.
- umiejętność samokontroli.
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela oraz dyplomantki.
- ułożenie krótkich etiud ruchowych w formie – trzyczęściowej, ronda, wariacyjnej.
- opracowanie utworu muzyki klasycznej w symetrycznym układzie przestrzenno-ruchowym;
- wyrażanie ruchem nastrojowości i kolorystyki muzyki okresu impresjonizmu;
- operowanie grupą w przestrzeni w kompozycji ruchowej utworów muzyki współczesnej;
- uczestniczenie w kompozycjach ruchowych opracowanych przez nauczyciela

KLASA V

Okres I

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Umiejętność zachowania prawidłowej postawy w chodzeniu, bieganiu i podskokach z zachowaniem estetyki chodu i biegu.
- Wiedza z zakresu budowy ciała ludzkiego i jego fizjologii.
- Umiejętność posługiwania się rekwizytem (piłką, szarfą, chustką, obręczą).
- Znajomość historii rytmiki i działalności jej czołowych przedstawicieli.
- Swobodne posługiwanie się wszystkimi elementami zawartymi w metodzie E. J. Dalcroze'a i umiejętność zastosowania tych elementów w pracy z dziećmi.
 - Umiejętność podporządkowania ruchu do poszczególnych rodzajów tempa: stałego, przyspieszeń i zwolnień.
 - Umiejętność realizacji ruchem różnych grup rytmicznych z taktowaniem i bez taktowania.
 - Umiejętność odtwarzania ruchem różnych rodzajów metrum.
 - Umiejętność pokazania przy pomocy ruchu innych elementów dzieła muzycznego (dynamika, melodyka).
 - Biegła znajomość zagadnień metrytmiki.
 - Umiejętność tworzenia ciągów rytmicznych metrycznych oraz rytmów w taktach prostych i złożonych z użyciem grup niemiarytycznych.
 - Umiejętność tworzenia tematów polirytmicznych i polimerycznych oraz kanonów rytmicznych.
 - Umiejętność tworzenia poprzedników i następników rytmicznych.
 - Umiejętność przenoszenia poszczególnych elementów dzieła muzycznego na ruch.
 - Umiejętność posługiwania się wyobraźnią muzyczno-ruchową przy improwizowaniu ruchem poszczególnych elementów dzieła muzycznego.
 - Umiejętność koncentracji i samokontroli podczas pokazów interpretacji muzyczno-ruchowej.
 - Umiejętność współdziałania w grupie i podporządkowania się zaleceniom prowadzącego.
 - Umiejętność samodzielnej interpretacji muzyczno-ruchowej dzieła z literatury muzycznej (od muzyki dawnej do współczesności) i zademonstrowania jej z grupą.

Okres II

Uczeń posiada wiedzę bądź potrafi wykonać:

- Umiejętność zachowania prawidłowej postawy w chodzeniu, bieganiu i podskokach z zachowaniem estetyki chodu i biegu.
- Wiedza z zakresu budowy ciała ludzkiego i jego fizjologii.
- Umiejętność posługiwania się rekwizytem (piłką, szarfą, chustką, obręczą).
- Znajomość historii rytmiki i działalności jej czołowych przedstawicieli.
- Swobodne posługiwanie się wszystkimi elementami zawartymi w metodzie E. J. Dalcroze'a i umiejętność zastosowania tych elementów w pracy z dziećmi.
 - Umiejętność podporządkowania ruchu do poszczególnych rodzajów tempa: stałego, przyspieszeń i zwolnień.
 - Umiejętność realizacji ruchem różnych grup rytmicznych z taktowaniem i bez taktowania.
 - Umiejętność odtwarzania ruchem różnych rodzajów metrum.
 - Umiejętność pokazania przy pomocy ruchu innych elementów dzieła muzycznego (dynamika, melodyka).
 - Biegła znajomość zagadnień metrrytmiki.
 - Umiejętność tworzenia ciągów rytmicznych metrycznych oraz rytmów w taktach prostych i złożonych z użyciem grup niemiaryowych.
 - Umiejętność tworzenia tematów polirytmicznych i polimerycznych oraz kanonów rytmicznych.
 - Umiejętność tworzenia poprzedników i następników rytmicznych.
 - Umiejętność przenoszenia poszczególnych elementów dzieła muzycznego na ruch.
 - Umiejętność posługiwania się wyobraźnią muzyczno-ruchową przy improwizowaniu ruchem poszczególnych elementów dzieła muzycznego.
 - Umiejętność koncentracji i samokontroli podczas pokazów interpretacji muzyczno-ruchowej.
 - Umiejętność współdziałania w grupie i podporządkowania się zaleceniom prowadzącego.
 - Umiejętność samodzielnej interpretacji muzyczno-ruchowej dzieła z literatury muzycznej (od muzyki dawnej do współczesności) i zademonstrowania jej z grupą.
 - Zaprezentowanie i wykonanie przez grupę rytmiczną interpretacji muzyczno-ruchowej całości lub – w przypadku utworu cyklicznego – części wybranego dzieła muzycznego